

REK otsus nr 3/2015

Novartis Pharma Eesti filiaali poolt Ravimitootjate Liidu koodeksi „Retseptiravimite müügienduse ja tervishoiutöötajate ega koostöö kohta“ rikkumise kohta

Taustinformatsioon

Ravimitootjate Liidu REK-le esitati 17.05.15 rikkumisteatis Novartis Pharma Eesti filiaali tegevuse suhtes. Teatise kohaselt toimuvad erinevates Eesti perearstikeskustes 2. tüüpi diabeedihaigete vastuvõttud, mis on korraldatud ravimifirma Novartis poolt. Haigeid võtab vastu ja konsulteerub endokrinoloog, kes on kohale kutsutud ravimifirma poolt. Kirjeldatud vastuvõtt on toimunud 14. aprillil 2015 Loo perearstikeskuses (PAKs), järgmine samalaadne tegevus on planeeritud toimuma 20. aprillil 2015 Märjamaal.

Perearstide sõnul on protsess järgmine: ravimifirma esindaja lepib kokku kuupäeva, millal PAK tuleb endokrinoloog. Perearsti kohustuseks on selleks kuupäevaks leida oma nimistust endokrinoloogi konsultatsiooni vajavad 2. tüüpi diabeedihaiget, kellel peab eelnevalt olema mõõdetud HbA1c väärtus. AstraZeneca sõnul on neil teada konkreetne haige, kes oli 14.04 Loo PAKs toimunud endokrinoloogi vastuvõtul, kus talle alustati samal päeval ravi preparaadiga Eucreas (vildagliptiin/metformiin). Vastuvõtul sai haige kaasa ka raviminäidise ning kutse endokrinoloogi kordusvisiidile.

Novartis Pharma Eesti esitas REK-le 30.04.15 omapoolsed selgitused esitatud rikkumisest: selgituste kohaselt toetas Novartis Eesti Diabeedi Liitu koostööks esmatasandi arstiabiga (14.aprillil 2015. aastal Loo PAKs). Nimetatud raviasutuses korraldakse tööd ühe perearsti kahe nimistuga. Perearst on ülekoormatud ning oli avaldanud soovi võimalusel konsulteerida keerulisemaid haigusjuhte endokrinoloogiga. Kuigi nimetatud Loo PAK asub Tallinna lähedal, on eakate ja liikumispuudega patsientide suunamine endokrinoloogi vastuvõtule erinevatel põhjustel väga komplitseeritud.

Novartise hinnangul ei olnud nimetatud juhul tegemist endokrinoloogi vastuvõtuga, vaid diabeedi ravi tõhustamise koolitusprojektiga, mis sisaldas erialaspetsialisti ning perearsti vahel toimunud arutelu koos komplitseeritud diabeedi patsientide konsultatsiooniga.

Selgituste kohaselt ei kohustanud Novartis perearsti tegema tegevusi, millele on viidatud ravimifirma AstraZeneca ning ei ole kunagi sekkunud raviotsuste tegemisse. Firmale teadaolevalt määravad endokrinoloogid, kes taolisi konsultatsioone väljaspool oma põhitööaega on läbi viinud, raviks erinevate tootjate ja erinevasse ravimirühma kuuluvaid diabeediravimeid vastavalt patsiendi kliinilisele profiilile. Väga sageli kirjutab endokrinoloog patsiendi haiguslukku soovitusena ravimite osas rühma-, mitte toimeainepõhiselt.

Novartis Pharmal väidab, et ei ole võimalik küsida retseptiprogrammist väljavõtet antud kuupäeval või teatud arstide poolt väljastatud retseptide kohta tõestamiseks esitatud süüdistuste

alusel. Novartis on organiseerinud perearstikeskustes endokrinoloogide loenguid ning üksikuid konsultatsioone, viimaseid vaid PAK soovivaldusel, alates 2014. aasta sügisest. Raviminäidiste jagamine on korraldatud vastavalt kehtestatud piirnormidele.

REK arvamus

REK arutas esitatud rikkumise teatist oma 06.05.2015 koosolekul ning REK-i liikmed on seisukohal, et koolitusürituste toetamine ravimitootjate poolt on võimalik, kuid koolitus peab olema lahutatud raviprotsessist ja koolitusse ei tohi kaasata patsiente.

REK liikmete hinnangul on tegemist eetikakoodeksi artikli 11.01 rikkumisega, mille kohaselt:

Annetused, abirahad ja mitterahalised hüvitised asutustele, organisatsioonidele või ühendustele, kuhu kuuluvad tervishoiutöötajad ja/või mis osutavad tervishoiuteenuseid või teevad uuringuid (mis ei ole Koodeksiga või tegevuskoodeksiga ravimitootjate ja patsiendiorganisatsioonide vaheliste suhete kohta muul viisil reguleeritud), on lubatud ainult juhul, kui: (i) need tehakse tervishoiu või uuringute toetamise eesmärgil; (ii) annetaja/toetaja dokumenteerib need ja peab nende üle arvestust ning (iii) need ei tekita sundust soovitada, välja kirjutada, osta, tarnida, müüa ega manustada teatud ravimeid. Annetused ja abirahad üksikutele tervishoiutöötajatele ei ole selle punkti kohaselt lubatud.

REK liikmed tõid välja, et tulevikus peab firma lähtuma oma tegevuses REK poolt välja töötatud arstikeskuste toetamise eetikareeglistikust.

REK OTSUS:

Tegemist on artikli 11.01-aluse rikkumisega: ettevõtte Novartis on sekkunud tervishoiuteenuse osutamisse, mis on RTL eetikakoodeksi alusel lubamatu. Juhul kui firma on planeerinud selliseid tegevusi ka edaspidi tuleb REK-i hinnangul need koheselt lõpetada ja ära jätta. Edaspidi peab firma lähtuma REK-i poolt välja töötatud arstikeskuste toetamise eetikareeglistikust.